

ÅRSPLAN

2025/ 2026

GARDER BARNEHAGE

Barnehagens samfunnsmandat

«Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem» (barnehageloven § 1)

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet med et omsorgs- og læringsmiljø til barns beste. Hensynet til hvert enkelt barn, og et godt felleskap skal ivaretas, og alle barn skal gis utfordringer tilpasset sin alder og sitt funksjonsnivå. Barnehagens samfunnsoppgave er tidlig forebygging av diskriminering og mobbing.

Barnehagen som pedagogisk virksomhet

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes, og en lærende organisasjon der det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Barnehagens årsplan

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehageloven og rammeplanen i praksis. Den skal vise hvordan personalet skal jobbe målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet, - for å gi kontinuitet, progresjon og utvikling av både barn, personale og virksomheten.

Årsplanen er:

- et arbeidsredskap for personalet
- en dokumentasjon av barnehagens valg og begrunnelser
- informasjon til barnehagens samarbeidspartnere, og myndighetsnivåene

Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette barnehagens årsplan.

INNHold

Barnehagens samfunnsmandat	s. 2
Barnehagen som pedagogisk virksomhet	
Barnehagens årsplan	
Barnehagen vår	s. 4
Barnehagens verdigrunnlag	
Demokrati	s. 5
Mangfold og gjensidig respekt	
Likestilling og likeverd	
Bærekraftig utvikling	
Livsmestring og helse	
Barnehagens formål og innhold	
Omsorg	
Lek	s.6
Læring	
Danning	
Vennskap og fellesskap	
Kommunikasjon og språk	s. 7
Barns medvirkning	
Samarbeid mellom hjem og barnehage	
Overganger	s. 8
Tilvenning	
Fra barnehage til skole	s. 9
Vår pedagogiske virksomhet	
Planlegging	
Vurdering	
Dokumentasjon	s. 10
Våre arbeidsmåter	
Tema-arbeid	
Prosjektarbeid	
Progresjon	s. 11
Barnehagens fagområder	
Didaktisk dagsrytme	s. 14
Satsningsområde/ temaer – Bjørner	s. 16
Årshjul - Bjørner	s. 20
Satsningsområde/ temaer – Ulver & Gauper	s. 22
Årshjul – Ulver & Gauper	s. 24
Satsningsområde/ temaer – Rever	s. 25
Årshjul – Rever	s. 27
Satsningsområde/ temaer – Røyskatter	s. 28
Årshjul – Røyskatter	s. 32
Pride i Garder barnehage	s. 33
Pedagogiske og metodiske verktøy	
Våre samarbeidspartnere	s. 35
Informasjon om barnehagen	s. 36
Barnehagerute	s. 37

Barnehagen vår:

Garder barnehage ligger landlig til «midt i bygda». Den første barnehagen startet opp i grendehusets kjellerlokaler i 1972, og i 2004 åpnet ny større barnehage i nyoppussede og utvidede lokaler.

Inne har vi flere ulike rom i tillegg til en større sal som brukes til både gym og arrangementer. Vi har formingsrom, bygge krok, språkrom, leserom, kjøkken og ulike lekerom. Ute har vi et variert terreng både sommer og vinter med muligheter for både sykling og skigåing, i tillegg til ulike lekeapparater, små lekehus og bålhus.

Barnehagen ligger i et landbruksmiljø med stor mulighet for friluftsliv. Områdene rundt barnehagen brukes flittig til turer og lek i naturen. Vi har også vår egen naturlekeplass med stor gapahuk og fotballbane.

Barnehagen er privat og eies av Garder Vel, og drives av et valgt styre blant Garders befolkning, foreldre og ansatte. Vi har totalt 40 plasser, hvor fordelingen mellom store og små barn varierer fra år til år. Barna er både i aldersinndelte grupper, og i blandede grupper hver dag. Personalet følger sine faste grupper, men jobber også i team.

Barnegruppene:

Bjørnene: Barn født 2020	}	Petra
Ulvene: Barn født 2021		
Gaupene: Barn født 2022		Ela & Vanessa
Revene: Barn født 2023		Nina & Ida
Røyskattene: Barn født 2024/ 2025		Andrea, Siw & Maja.

Vi ønsker velkommen til et spennende år med fokus på lekende læring, samspill, barns medvirkning, sosial kompetanse, mestring og barnas beste. Og vi ser frem til et godt og konstruktivt samarbeid med dere foreldre!

Barnehagens verdigrunnlag:

Hvert barn skal bli møtt med omsorg og trygghet i barnehagen. Alle skal føle tilhørighet i fellesskapet, og skal få medvirke og bidra til fellesskapet.

Vi skal jobbe for at alle opplever anerkjennelse og gjensidig respekt. Vi skal ha respekt for barnas opplevelsesverden, og vi skal gi rom for barns ulike forutsetninger og erfaringer. Barndommen i Garder barnehagen skal være preget av lek, trivsel, vennskap, mestring, mangfold, raushet og glede.

«Barnehagens verdigrunnlag skal formidles, praktiseres og oppleves i alle deler av barnehagens pedagogiske arbeid:» (Rammeplanen 2017: s.7)

I vår barnehage betyr det:

Demokrati:

Vi skal fremme demokrati ved å jobbe for et inkluderende fellesskap der alle får anledning til å ytre seg, bli hørt og få delta, uavhengig av kommunikasjonsevner og språkferdigheter. Barna skal føle seg verdifulle ved å få medvirke i egen hverdag, og vite at deres behov og ønsker blir verdsatt.

Mangfold og gjensidig respekt:

Barna i vår barnehage skal oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på, og vi skal synliggjøre den enkeltes plass og verdi i fellesskapet. Vi ønsker å fremme barnas nysgjerrighet og undring over likheter og ulikheter, og hvordan vi kan lære av- og hjelpe hverandre. Vi ser ulikheter som en ressurs.

Likestilling og likeverd:

Vi er alle et verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse. Barnehagen skal bidra til danning av barnas verdier og holdninger, med fokus på at alle skal møte hverandre som likeverdige mennesker. Barnehagen skal motvirke alle former for diskriminering. Samt styrke- og trygge barnas personligheter.

Bærekraftig utvikling:

Barna skal lære å ta vare på seg selv, hverandre og naturen. Barnehagen skal legge grunnlaget for barnas evne til å tenke kritisk, handle etisk og vise solidaritet. Barna skal også få oppleve mangfoldet i naturen og lære seg omsorg for sine omgivelser. De skal lære seg å bruke ressurser på en miljøvennlig og meningsfylt måte. Det innebærer også at vi lærer barna om gjenbruk av materialer.

Livsmestring og helse:

I barnehagen skal det være trygt for barna å prøve ut ulike sider ved samspill, fellesskap og vennskap, og også lære å mestre utfordringer og motgang. Både psykisk og fysisk helse skal fremmes, og det skal jobbes aktivt med forebygging av mobbing og krenkelser.

Barna skal oppleve daglig fysisk aktivitet, som fremmer bevegelsesglede og motorisk utvikling, og lære sunne helsevaner gjennom både aktivitet, hvile, måltider og matlaging.

Barnehagens formål og innhold:

«Barnehagen skal være en kulturarena hvor barna er medskapere av egen kultur i en atmosfære preget av humor og glede. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse, kommunikasjon og språk skal sees i sammenheng, og samlet bidra til barns allsidige utvikling.» (rammeplanen 2017: s.19)

Omsorg:

I barnehagen skal barna oppleve at de blir ivaretatt på en trygg, omsorgsfull og varm måte. De skal møtes av lyttende, interesserte og engasjerte voksne som viser nærhet og innlevelse.

Ved å dele barna i mindre grupper med fast personal, skapes trygghet og tilhørighet.

Personalet i hver gruppe blir godt kjent med «sine» barn og har da mulighet til å være mer lydhøre for barnas uttrykk, og kunne imøtekomme deres behov.

Barn i ulike aldre krever forskjellig type omsorg, og for oss er det viktig å vise barna at vi er glade i dem og bryr oss om dem gjennom hele dagen. Vi skal skape gode relasjoner ved å se, høre, være nysgjerrige, trøste, glede oss, tilby et fang og snakke sammen!

Personalet har ansvar for å organisere sitt arbeid slik at alle barn blir sett og ivaretatt hver eneste dag.

Lek:

Leken skal være den dominerende pedagogiske aktiviteten i barnehagen. Barn leker for lekens egen del, og lek har en verdi i seg selv. I leken uttrykker barn seg og får nye erfaringer sammen med andre. De utvikler sosiale ferdigheter, empati og selvfølelse. Lek er barnas viktigste arena for læring og utvikling, og spiller derfor en sentral rolle i barnehagehverdagen. Gjennom leken utfordrer barna sine egne evner og ferdigheter slik at de til enhver tid utvikler seg enten de leker alene eller sammen med andre.

I vår barnehage ser vi også viktigheten av personalets tilstedeværelse i leken.

Personalet skal hjelpe barna med å tilrettelegge i leken, observere, støtte og delta.

De skal bidra til et inkluderende miljø for alle og veilede hvis leken tar uheldige vendinger og fører til uheldige samspillmønstre. Vi lærer barna å håndtere små konflikter på en god og rettferdig måte.

Læring:

Barn er forskjellige og lærer på ulike måter. De lærer og erfarer i alt de gjør av lek og aktiviteter, både egenstyrte og planlagte voksenstyrte leker og aktiviteter. I

barnehagen legger vi vekt på at barna skal få bruke hele seg og oppleve gleden av mestring. Vi vil legge til rette for allsidighet og barnas nysgjerrighet og vitebegjær, og la barna være aktive deltakere og ikke bare passive mottakere i sin egen og andres læring. Vi har fokus på læring gjennom prøving, og hjelpe barna å bli mer løsningsorientert. Det er lov å feile, det er slik vi blir bedre.

Danning:

Gjennom danning legges grunnlaget for allsidig utvikling, og for alle mennesker er dette en livslang prosess som handler om å utvikle evnen til å reflektere over egne og andres handlinger og væremåter. Vårt ønske er at barna skal få utvikle trygghet på seg selv og egen identitet, samtidig som de skal oppleve at både egne og andres bidrag til fellesskapet er positivt.

Vennskap og fellesskap:

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre. Å utvikle gode sosiale ferdigheter, empati og vennskap i barndommen er viktig for å kunne utvikle et godt selvilde. Trivsel og gode relasjoner er viktig, og dette er de voksnes ansvar. Hele livet formes vi gjennom relasjoner til andre mennesker, og derfor skal kvaliteten på relasjoner og samhandling mellom barn og ansatte i vår barnehage være den beste. Måten vi jobber med dette på er gjennom refleksjoner og drøftinger i små grupper, og hele personalet. Vi skal etterstrebe å skape et godt psykososialt leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert. Å

få være en del av et fellesskap er viktig for barns trivsel og utvikling, og avgjørende for barnas muligheter for å danne relasjoner. I barnehagen har vi fokus på å se hvert enkelt barn og deres behov, noe som gir et godt utgangspunkt for integrering. Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg til den beste utgaven av seg selv.

Det å føle at man har en venn, og det å være en del av et fellesskap er svært viktig for barn. Definisjonen av hva en venn er, vil variere fra barn til barn. En jeg kan leke med, dele opplevelser med, snakke med, og felles for alle, mener vi; -en man føler seg trygg sammen med. Vårt mål er at alle barn i barnehagen skal føle seg verdifulle i fellesskapet!

Kommunikasjon og språk:

I barnehagen skal vi jobbe aktivt for å skape et variert og rikt språkmiljø. Tidlig språkstimulering bidrar til økt språklig og sosial kompetanse, som igjen er avgjørende for å kunne bidra i lek og samspill med andre. Personalet skal bidra med positive og sensitive samspill med barna, og se deres behov for trygghet, ømhet og glede.

Ved å dele barna i mindre grupper er det lettere å se hvert enkelt barn. Ved hjelp av eventyr, bøker, fortellinger, musikk, sang, aktiviteter og lek vil vi gi barna opplevelser, som gruppene samtaler om i etterkant. Personalet skal være lydhøre og ha nok tid til å høre hva barnet forteller, og bistå ved å bekrefte det barnet ytrer.

Alle grupper har egne tilpassede samlinger, gruppeaktiviteter, formingsoppgaver og musikkstunder. Personalet følger sine faste grupper, slik at kontinuiteten opprettholdes, og hvert enkelt barn får best mulig oppfølging og tilrettelegging av sine aktiviteter og opplegg.

Barns medvirkning:

«Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. Barneha geloven § 1 og § 3, grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art.12 nr.1» (rammeplanen: 2017 s. 27)

Ved å gi barn inntrykk og opplevelser i hverdagen, økes deres motivasjon for selv å ville prøve, og lære mer! Dette er det viktig å sette av tid til. Barna må selv få ta del i hvordan, og hva vi gjør i hverdagen. Personalet må derfor være lydhøre og observante i forhold til hva barn uttrykker både kroppslig og verbalt, og noen barn må også oppmuntres til å komme med sine tanker og meninger. Alle barns følelsesmessige uttrykk skal tas på alvor!

Hovedintensjonen i alle oppleggene våre er at barna skal være aktivt med i både planlegging, gjennomføring og dokumentasjon. Barna skal få et eierforhold til alle aktivitetene selv om ideene kan komme fra oss voksne, i tillegg til at de selv også skal få komme med ideer. Barnas innspill skal høres og prøves og samarbeid skal stå sentralt.

Samarbeid mellom hjem og barnehage:

«Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling. Samarbeidet

mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.» (rammeplan 2017: s. 29).

«Til barnets beste» må alltid være intensjonen vår.

For at alle barn i barnehagen skal ha den best mulige hverdagen, er vi avhengig av å ha et godt samarbeid. Til daglig skjer kontakten og dialogen i bringe- og hentesituasjonen, hvor det er rom for å snakke om hvordan dagen har vært. Dersom flere eller andre ting skal tas opp, ønsker vi å ta det under en samtale. Dette for at begge parter skal ha god tid, og at det ikke oppstår forstyrrende elementer, samt uvedkommende som ikke trenger å høre.

Terskelen skal være lav for å komme med spørsmål og/eller tilbakemeldinger rundt hvorfor vi gjør som vi gjør. Dersom det er ting man ikke forstår eller ikke er enig i, er det mye mer konstruktivt å komme med et spørsmål eller en tilbakemelding, slik at vi som jobber med dette enten kan forklare eller endre. Både negative og også positive tilbakemeldinger bidrar til gode refleksjoner for personalet i deres daglige arbeid.

Foreldresamtale er en samtale hvor foreldrene får møte avdelingsleder, styrer eller gruppeansvarlig til samtale om deres barn. Foreldrene vil bli invitert til en foreldresamtale i løpet av året. Foreldrene kan når som helst spørre om å få samtaler utover dette.

Foreldremøte avholdes i begynnelsen av barnehageåret, med bl.a. presentasjon av årsplan og diverse informasjon. I slutten av januar holdes et evaluerings- / samarbeidsmøte mellom foreldrene og personalet.

Foreldrerådet «består av foreldre/foresatte for alle barn og skal fremme deres fellesinteresser og bidra til at samarbeidet mellom barnehagen og foreldregruppen skaper et godt barnehagemiljø» (Barnehageloven § 4).

Samarbeidsutvalget (SU) består av valgte representanter fra foreldre, ansatte og eier. SU kan drøfte foreldrenes ønsker, tanker og meninger i barnehagens daglige arbeid, og skal være kontaktskapende overfor lokalsamfunnet. SU fastsetter barnehagens årsplan.

Overganger:

En overgang til noe nytt fører til endringer i barnets rammer og rutiner. Tilvenning, trygghet og tilhørighet er nøkkelord her.

Tilvenning:

Målsetningen med tilvenning er at barnet skal få en trygg og god start i barnehagen. Det er også viktig for oss at foreldrene er trygge på at barnet deres har det godt i barnehagen. God kommunikasjon er avgjørende i en tilvenningsperiode, slik at barnehagen vet mest mulig om barnet, foreldrene, rutiner osv. Lengden på tilvenning er ikke fastsatt, men avhenger av barnets behov og foreldrenes mulighet for tilstedeværelse og ønsker, samt barnehagens vurderinger. Det varierer veldig hvor lang tid barn trenger for å føle trygghet. Dette er et samarbeid – *til barnets beste*. Barnehagen vil tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. En stund før oppstart ønsker vi et møte med foreldrene, slik at vi kan informere om barnehagen og barnehagehverdagen, samt bli litt kjent med barn og foreldre. Vi anbefaler at foreldrene tar med barnet på «bli kjent»-besøk et par ganger før oppstart, da får barnet mulighet til å bli litt kjent med både voksne, barn og de fysiske

omgivelsene.

Fra barnehage til skole:

Vi ønsker at det siste året i barnehagen skal inneholde litt ekstra for våre «skolestartere». Den avsluttende tiden i barnehagen skal være spennende og litt utfordrende, og bidra til glede og nysgjerrighet i forhold til det som kommer.

Barnehagen samarbeider med foreldrene i forhold til deres tanker om skolestart, og vi har samarbeidsmøte/overgangsmøte med skolen. Skolen får da litt informasjon om hva barna har gjort som gruppe. Opplysninger om enkeltbarn gis kun etter skriftlig samtykke fra foreldrene. Vestby kommune har utarbeidet en egen plan for sammenheng og overgang mellom barnehage og skole/SFO.

Gjennom det siste året har bjørnene jevnlig samtaler om skolestart – hvilke forventninger de har, hva de lurer på, og hva som virker skummelt. Dette for å gjøre overgangen til skole best mulig for alle.

Vår pedagogiske virksomhet:

Barnehagen skal være en lærende organisasjon, og det pedagogiske arbeidet skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen.

Planlegging:

Gir personalet grunnlag for å tenke og handle langsiktig og systematisk i det pedagogiske arbeidet.

Årsplanen: se innledningsvis.

Månedspaner: hvor hver gruppe eller team lager en didaktisk plan for sitt arbeid.

Ukeplaner: Detaljert plan for hver uke, som legges ut i kalender i Kidplan.

Team-møter: Hvert team møtes en gang pr. måned til planlegging og evaluering.

Personalmøter: Hele personalgruppa møtes en gang pr. måned ca. 3 timer etter barnehagens åpningstid, for felles planlegging, drøfting, evaluering og faglig oppdatering.

Planleggingsdager: 5 hele dager pr. år for hele personalet, også for felles planlegging, drøfting, evaluering og faglig oppdatering.

Hver enkelt ansatt får individuell tid til egen planlegging for sin gruppe.

Eventuelle prosjektgrupper: Personal satt sammen i grupper på tvers for å jobbe med ulike prosjekter.

Vurdering:

«Vurderingsarbeidet skal bygge på refleksjoner som hele personalgruppen er involvert i. Felles refleksjoner over det pedagogiske arbeidet kan gi personalet et utgangspunkt for videre planlegging og gjennomføring» (Rammeplanen 2017 s. 38).

Personalet vurderer sitt arbeid gjennom refleksjoner i månedsrapportene, og gjennom drøfting på team-møtene og personalmøtene. Ut fra dette justeres eventuelt arbeidet, og vi søker stadig utvikling og forbedring. Observasjoner og tilbakemeldinger er gode verktøy i dette arbeidet. Det gjennomføres årlige medarbeidersamtaler, og målsamtaler for alle ansatte. Foreldreundersøkelser/brukerundersøkelser gir også viktige tilbakemeldinger til oss, og vi søker å finne gode løsninger på innspillene vi får. Vi lager beredskapsplaner, foretar analyser, risiko-vurderer, justerer og gjør endringer i både planer og det fysiske miljøet når det er behov for det.

Barnesamtaler: For å sikre god utvikling og trivsel i barnas liv, har vi barnesamtaler med barna i de tre eldste barnegruppene. Å ha kjennskap til barnas indre glede medfører at vi i større grad kan skape situasjoner og aktiviteter som legger til rette for en god utvikling. Det hender at barn strever, og vi ønsker å gi barna en mulighet for å samtale med en voksen om små og store hendelser, og følelsesmessige reaksjoner. Det å bekrefte et barns uttrykk og å sette ord på ulike følelser er en viktig del av en god dialog – alle har en mental helse å ta vare på. Vi mener vi kan bidra til, at barna tar vare på sin mentale helse, ved å være gode støttespillere som er engasjerte på deres vegne.

Dokumentasjon:

Synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og Rammeplanen.

Månedssrapport: Hver gruppeansvarlig og/eller team-ansvarlig skriver en pedagogisk og reflekterende rapport hver måned.

Månedsbrev: Sendes foreldre på epost med informasjon om hva som er gjort siste måned og hva som skal skje neste måned.

Referater: Det skrives referater fra alle møter.

Bilder: Bilder tatt i hverdagen blir hengt opp i barnehagen / på oppslagstavlen i garderoben, og legges ut i Kidplan. Dette skjer kun med foreldres samtykke.

Individuelle mapper: Observasjoner og dokumenter på enkeltbarn, i forhold til eventuelle tiltak som iverksettes. Dette skjer i samråd med foreldrene, og de har full innsynsrett i, og kan få utlevert barnets dokumenter. Personopplysninger behandles i samsvar med personopplysningsloven.

Kommunikasjonsbøker: Mellom enkeltfamilier og barnehage – ved behov.

Våre arbeidsmåter:

«Arbeidsmetodene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning og gi barn mulighet til medvirkning» (Rammeplanen 2017: s. 45).

Tema-arbeid:

Personalet utarbeider en plan/årshjul med innhold, prosess og mål ut fra et gjennomgående tema for året.

Prosjekt-arbeid:

Tar utgangspunkt i barnas interesser og initiativ. Deres undring leder innhold og prosess i prosjektet, og barnas medvirkning står sentralt.

I både tema-arbeid og prosjekter har barn og voksne muligheter til å fordype seg og reflektere sammen om et emne. Dette krever engasjement og oppmerksomhet fra de voksne, også fra foreldrene. Vi skal legge til rette for repetisjoner, samtidig som kunnskapsnivået skal økes i tråd med barnas utvikling og forståelse. Voksne må likevel ikke legge for mange føringer -det er barna som skal finne veien videre! Dette inkluderer at vi møter barna mentalt «der hvor de er».

Progresjon:

Alle barn i barnehagen skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter.

Vi har fokus på å dele barna i mindre aktivitetsgrupper basert på alder og kognitiv utvikling. Dette krever høy voksentetthet, noe som også bidrar til at hvert enkelt barn blir sett for den de er. I små grupper har også barna større mulighet for innvirkning på sin hverdag. Vi har fokus på å se hvert enkelt individ, og arbeider bevisst for at alle barn skal føle seg sett og hørt. Gjennom en slik arbeidsmetode oppdager vi, og kan følge opp det barna er opptatt av. Vi legger til rette for progresjon hos hvert enkelt barn, samt at vi har en unik mulighet til å gi hvert enkelt barn mestringsopplevelser og noe å strekke seg etter. På denne måten kan vi sikre at alle barn utvikler seg, lærer, og opplever fremgang. Progresjonen kan synliggjøres i arbeidet som sees på avdelingen, ved dokumentasjon, og den er et godt utgangspunkt for foreldresamtaler.

Vi mener også det er viktig med progresjon i personalgruppa. Derfor har vi stort fokus på kompetanseutvikling av personalet. Dette for å gjøre de ansatte best mulig rustet til de daglige møtene med hvert enkelt barn, barnegruppa som helhet, foreldrene og også for egen utvikling. Kompetanseutviklingen foregår ved; kurs og nettverk i regi av Vestby kommune, interne og eksterne kurs, framlegg for hverandre, tilegnelse av faglitteratur, drøftingsgrupper og lærende nettverk som metode.

Barnehagens fagområder:

Vi arbeider kontinuerlig med alle rammeplanens fagområder. Rammeplanen gir føringer for et helhetlig arbeid som skal sikre alle barn trivsel og utviklingsmuligheter. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområdene gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter, og barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement slik at barnehagehverdagen oppleves som meningsfull og morsom. Vi vil ta i bruk ulikt materiell, utstyr og metoder i arbeidet med fagområdene.

Kommunikasjon, språk og tekst:

Barnehagen skal bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.

Hvordan:

- Skape gode relasjoner i lek og «arbeid».
- Få delta i lek.
- Lære teknikker for konfliktløsning.
- Samtaler i hverdagen, sette ord på følelser og tanker, dele meninger.
- Øve sosial kompetanse.
- Bøker, spill, sanger, eventyr, rim og regler, rytme og lyder.
- Høytlesning, samlinger, spill-aktiviteter i grupper.
- Bokstaver gjennom lekeskrift og tegning.
- Begrepsforståelse og variert ordforråd.
- Synliggjøre vårt språklige mangfold.
- Være lydhøre for både non-verbal og verbal kommunikasjon.
- Språkleker gjennom hele året som er tilpasset barnas språknivå.
- Stimulere/ motivere barna til å ytre meninger og argumentere.
- Møte barn og voksne med annet morsmål med interesse for språket.

- Trene munnmotorikk.
- Bli kjent med riktig bruk av synonymer og antonymer.

Kropp, bevegelse, mat og helse:

Barna skal få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt.

Hvordan:

- Få allsidige bevegelseserfaringer både inne og ute hele året, gymsal, turer, lekearenaer både inne og ute, vinteraktiviteter og sommeraktiviteter (f.eks. ski- og sykkel dager).
- Videreutvikle motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon, og fysiske egenskaper.
- Skape gode vaner i forhold til hygiene og variert kosthold, som håndvask og matlaging.
- Bli trygg på seg selv, og kjent med egne følelser (hjerteprogram, vennebøker).
- Sette grenser for seg selv og lære å respektere andres grenser.
- Sansetrening.

Kunst, kultur og kreativitet:

Fagområdet omhandler uttrykksformer som billedkunst og kunsthåndverk, musikk, dans, drama, språk, litteratur, film, arkitektur og design.

Barna skal få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir dem anledning til utforskning, fordypning og progresjon.

Hvordan:

- Bruke ulike materialer og teknikker.
- Få bruke fantasi, skaperglede og kreativitet fritt.
- Få inntrykk gjennom «lyd og bilder», sang og musikk, ulike bilder og film, bøker.
- Gi barna mulighet til å bli kjent med et kulturelt mangfold, hva har andre laget?
- Gi barna inspirasjon til å ville lage noe selv.

Natur, miljø og teknologi:

Barneheten skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring.

Hvordan:

- Oppleve og utforske naturen, turprosjekt, ulike turer i nærmiljøet
- Være på tur og ute hele året.
- Lære å ta vare på naturen, og respektere den, se sårbarheten om våren, rydde etter seg, respektere dyrelivet.
- Bærekraftig utvikling – begynnende forståelse.
- Lage ulike konstruksjoner, bruke og ha respekt for ulikt redskap, tau, kniv, sag og hammer.
- Gjennomføre eksperimenter – undring, lek, logisk tenkning (de eldste barna) og lære å argumentere.

Antall, rom og form:

Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling.

Barna skal stimuleres til undring, nysgjerrighet og motivasjon for problemløsning.
Hvordan:

- Leke med tall, mengder og telling, -med konkrete, leker og med kroppen både inne og ute.
- Talljakt, hvor finnes det tall og hva brukes de til?
- Bli kjent med ulike former.
- Hva er stort, og hva er lite?
- Hvor stor plass kan jeg leke på inne eller ute?
- Byggeprosjekter, måling og sammensetting.
- Prosjekt «Tall - land».
- Logisk tenkning.
- Matte- og språkleker med Mamma Mø og Kråka.
- Bevisstgjøre at matematikk finnes «overalt» i hverdagen.

Etikk, religion og filosofi:

Etikk, religion og filosofi er med på å forme måter å oppfatte verden og mennesker på, og preger verdier, normer og holdninger. Barnehagen skal skape interesse for samfunnets mangfold og forståelse for andre menneskers livsverden og levesett.

Hvordan:

- Få kjennskap til de grunnleggende verdiene i kristen og humanetisk arv.
- Besøke kirken, vår nærmeste nabo.
- Få kjennskap til høytider, merkedager og tradisjoner.
- Hvilke andre religioner finnes blant oss, og hva kan vi lære om disse?
- Få kjennskap til andre religioner som er presentert i barnegruppa/foreldregruppa.
- Hvilke normer og verdier finner vi i barnehagen, er de annerledes enn hjemme?
- Vise respekt for hverandre tross ulikheter.
- Markere pride.

Nærmiljø og samfunn:

Barnas medvirkning i barnehagens hverdagsliv legger grunnlaget for videre innsikt og erfaring med deltakelse i et demokratisk samfunn.

Barnehagen skal bidra til kunnskap om og erfaring med lokale tradisjoner, samfunnsinstitusjoner og yrker slik at barna kan oppleve tilhørighet i nærmiljøet.

Hvordan:

- Hva og hvordan er barnehagens nærmiljø?
- Garders lokale historie.
- Natur og landbruk.
- Hvilke institusjoner trenger vi i vår hverdag?
- Hva kan vi som barnehage bidra og påvirke til i vårt samfunn?
- Forstå andre samfunn/miljø – markere samenes nasjonaldag.
- Aktivt samarbeid med lokale bedrifter og personer, som f.eks. saniteten, vevstua mm.

Alle fagområdene må sees i sammenheng, de skal knyttes sammen, og de skal alle være en del av vårt gjennomgående innhold i hverdagen.

EMNE	MÅL	HJELPEMIDLER
Bringe /hente barna. Bør være i barnehagen senest 9.30 da starter vi med opplegg og aktiviteter. Alle må være ute av huset senest 17.00.	Barnet skal føle at det er ventet, og at vi er glade for å se det. Opparbeide trygghet, og skape en god atmosfære mellom barnehage og hjem. Innlevelse i barnets situasjon.	Barna møtes om morgenen med vennlighet, oppmerksomhet og forståelse. Hendelser i barnets hverdag i hjem og barnehage fortelles. Viktige beskjeder gis.
Frokost /Lunsj. Barna må være på plass innen kl. 08.30 når de skal spise i barnehagen.	Barna skal oppleve fellesskap, og lære å ta hensyn. Barna skal tørre å ta del i samtaler, og lære å slippe andre til. Barnas behov for kontakt med voksne skal ivaretas.	Barna spiser medbrakt mat til frokost. Til lunsj serveres brød med pålegg og varmrett/ lunsjbuffé en gang i uken. Barna tar del i matlaging og dekking av bord. Legge til rette for samtaler mellom barn/barn og barn/voksne.
Fruktmåltid	Et lite måltid for de som skal være lenge i barnehagen.	Knekkebrød eller brød, med pålegg, og frukt.
Håndvask	Barna lærer gode hygieniske vaner. Barnet skal oppøves til selvstendighet, få tro på seg selv.	Alle vasker hender før måltidene, og etter et besøk på toalettet.
Rydding	Ta ansvar – holde orden. Styrker fellesskapsfølelsen.	Rydde etter seg når barnet er ferdig med en aktivitet. Delta i felles rydding i overgangssituasjoner, ved å hjelpe hverandre. Alle barn skal rydde det de har lekt med når de blir hentet.
Hvile / soving	Barna må få den hvile / søvn de har behov for.	Soving i vogn for de minste barna.
Gym/ Turer/ Utedag	Styrke barnas motoriske utvikling og fysiske ferdigheter. Øve koordinasjon og kroppsbeherskelse gjennom lek og samspill.	Gym i salen. Sykkeldager. Ski og aking om vinteren. Går turer i nærmiljøet.
Av - / påkledning	Barna øves til å bli selvstendige slik at de kan oppleve gleden ved å mestre påkledningsferdigheter. Lære seg det vanligste ordforrådet	Barna oppmuntres til å kle på seg selv. Legge til rette for samtaler mellom barn og voksne. Store barn kan hjelpe små barn.

	ang. klær og kropp. Få kjennskap til ulike påkledning ved forskjellige værtypene. Utvikle fin- og grovmotorikk. Barna skal oppleve glede ved å hjelpe andre. De eldste barna øves i å vurdere temperatur/ vær og bekledning.	
Forming Aktiviteter	Barna skal få kjennskap til ulike formingsaktiviteter. Oppøve ferdigheter, og skaperevne i tillegg til finmotorikk, og øye/håndkoordinasjon. Stimulere fantasien. Få et positivt forhold til forming og oppleve glede ved å skape noe selv.	Tegne, male, rive, klippe, lime, trykke, sy. Fingermaling, plastelina, trolledeig, garn, filt, tre, veving.
Markering av barnas fødselsdager.	Styrke identitetsfølelsen. Kulturformidling. Glede oss sammen. Vise omsorg, og skape gode følelser.	Krone av papp til bursdagsbarnet. Barnet har med noe som barna i sin gruppe kan kose seg med. Bursdagssanger.
Samlingsstund	Gi barna nye impulser gjennom fortellinger, bilder og konkrete. Trene på: sitte rolig sammen med andre, snakke alene, lese bok, leke leker, synge og spille, lytte til andre, og vente på tur. Samlingsstunden skal: knytte barna sammen, forberede dagen, formidle kultur og høytider, stimulere barnas språkutvikling.	Høytlesning. Samtale. Fortellinger. Drama. Sang. Musikk. Sansetrening. Språkleker. Bevegelsesleker.
Overgangs- og ventetider mellom forskjellige aktiviteter.	Aktiv bruk av språkleker, rim og regler, musikk – slik at «ventetiden» blir meningsfull.	Små leker f. eks. «jeg ser noe som ikke du ser», «Alt man kan spise, kommer i munnen», klappe navnet i stavelser mm.

Satsningsområder 2025/2026:

Hvordan de forskjellige gruppene vil arbeide.

Team store:

Bjørner (barn født 2020): **Kommunikasjon, språk og tekst**

Rammeplan: *«Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.»*

Dette fagområdet vil bidra til å få gode språkkunnskaper, et godt samspill med andre, god konflikthåndtering og bygge opp og styrke sosial kompetanse. Rammeplan: *«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.»*

Vi har valgt dette fagområdet fordi vi ønsker å inspirere barna til å bruke språket aktivt i samspill med hverandre, utvikle gruppetilhørighet, knytte relasjoner og gi gode språkopplevelser. Vi vil utvikle språk-manerer og øve på høflig omgang med hverandre. Barna skal lære å stå for sine egne meninger og å respektere andres meninger i tillegg til å argumentere og begrunne sine handlinger og meninger.

Antall, rom og form

«Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling. Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.»

Dette fagområdet er veldig inspirerende for barna og gir utallige muligheter til tverrfaglig arbeid med alle andre fagområder. Vi vil vekke barnas interesse og evne til å finne løsninger selv, og vil integrere det i hverdagen. Samtidig kan barna finne ut og oppleve på en lekende måte at det noen ganger finnes flere forskjellige løsninger. Barna skal få forståelse og innsikt i matematiske mengder, antall og geometriske former. I tillegg skal de oppleve at matematikk er en stor del av livet, og at det kan være gøy å integrere det i hverdagen.

Prosjekter:

Eksperimenter

I løpet av året skal vi gjennomføre forskjellige eksperimenter. Rammeplanen sier: *«Barnehagen skal legge til rette for at barna kan forbli nysgjerrige på naturvitenskapelige fenomener, oppleve tilhørighet til naturen og gjøre erfaringer med bruk av teknologi og redskaper.»* og *«Det handler også om å stille spørsmål, resonnere, argumentere og søke løsninger.»* Barna blir inspirert til å undre seg, tenke og anta hva som kan skje. Samtidig får de mulighet til å si hva de tror kan skje. Noen eksperimenter fungerer kanskje ikke med en gang, eller virker på en annen måte enn planlagt. Dette er også en god læring til å oppleve at man kan ta feil, eller at man må tenke på en annen måte. Barna lærer bl.a. å akseptere andre meninger, formulere egne hypoteser eller synsvinkel, diskutere og hjelpe hverandre. Rammeplanen krever: *«Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen*

skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktiviteter.»

Førstehjelp med førstehjelpsdukke Henry

Førstehjelp med «Henry er et pedagogisk læringsopplegg utviklet for barn i alderen 3-8 år. Målet er å lære barn i barnehagen og barneskolen om førstehjelp. Vi ønsker å starte førstehjelpsopplæringen så tidlig som mulig for å styrke den generelle befolkningens førstehjelpskunnskap. Ideen om at selv små barn kan ta ansvar, vise omsorg og hente hjelp er en viktig del av Henry-opplegget. Det skal føles trygt å hjelpe andre. Gjennom dukken Henry og de 10 uhellene han utsettes for lærer barn hvordan de kan hjelpe gjennom 3 enkle steg.» Røde kors Norge. Vi skal repetere og bygge på førstehjelpsopplæringen fra i fjor og gjennomføre noen enkle praktiske øvelser i tillegg.

«Vennebøker» og «Grønne tanker, glade barn»

Begge prosjektene brukes til bevisstgjøring og aktiv styring av egen adferd, og snakker om løsningsmuligheter i vanskelige situasjoner eller konflikter. Målet vårt er å hjelpe barna til å bli selvbevisste og bidra til å styrke dem mentalt. En stor del av dette arbeid er å sette ord på egne følelser og respektere følelser andre har. Like viktig er å sette egne grenser og respektere andres grenser. Dette prosjekt er en god mulighet til tverrfaglig arbeid med fagområdet «kommunikasjon, språk og tekst. Rammeplan: «Personalet skal støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.»

«Bli med på tall- land» og matte- og språkleker med Mamma Mø og Kråka

I dette prosjekt legger vi stort fokus på språk. Barna får uttale seg ift. hvilken løsning de har funnet og hvorfor. Målet er at alle barn tør å stå for sin mening, uansett om resultatet er riktig eller ikke. Samtidig lærer alle til å lytte til andre, vente på tur, respektere andres meninger, fokusere på det viktigste og prøve å finne en annen løsning i tilfelle resultatet er feil. Rammeplan: «Personalet skal inkludere alle barna i språkstimulerende aktiviteter.»

Noen eksempler på det vi skal jobbe med i tillegg:

- Vi besøker tallene fra 0 til 10. Jeg er unik, og meg finnes det bare en av i verden. Hva er et par? 3 Primærfarger. 4 årstider. Vi har 5 fingre og 5 tær. 6 kontinenter. 7 ukedager. 8 planeter. Jul i Talland mm.

«Bli med til tall- land» skal ikke bare være et prosjekt i seg selv, men skal bli integrert i hverdagen også, slik at barna aktivt opplever hvilken betydning matematikk har for oss alle. Rammeplan: «Personalet skal bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i hverdagen.» og «Fagområdet omfatter lekende og undersøkende arbeid med sammenligning, sortering, plassering, orientering, visualisering, former, mønster, tall, telling og måling.»

Barna får sin egen perm og lærer i løpet av året, å bruke den riktig og selvstendig til dokumentasjon til «Bli med på tall- land», vennebøker, eksperimenter, mm.

Regelmessige lesestunder

I løpet av året skal vi kontinuerlig lese forskjellige bokserier som f.eks. «Musse og Helium», «Dunderly», «Tambar er et lite troll», mm. Det er også mulighet for ønsker fra barnas side og innspill fra foreldrene. Vi er alltid takknemlig for gode forslag.

Bokpresentasjon

Barna får presentere sin favorittbok for de andre barn. Det betyr at minst en gang i året kan hvert enkelt barn ta med seg en bok hjemmefra og «lese» den for de andre. Barna kan også forklare hvorfor de er så glade i denne boka de presenterer. Rammeplan: *«Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening.»*

Barnas medvirkning

Dette er ikke et prosjekt i seg selv, men det er noe vi vil sette stort fokus på i løpet av hele året. Alle barn skal få mulighet i hverdagen til å delta aktivt i planlegging av noen aktiviteter, komme med innspill og skal oppleve at de bli tatt på alvor og at ideene deres vil bli brukt for å gjøre hverdagen spennende. Samtidig vil vi være åpne for ideer dere foreldre tilbyr oss. Målet vårt er å skape en meningsfull og spennende hverdag som bidrar til å gjøre alt for barnas beste. Rammeplan: *«Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen.»*

Snart begynner vi på skolen

Gjennom hele året vil vi jobbe kontinuerlig med det at barna blir så selvstendig som mulig, at de har tro på seg selv og at de utvikler seg til mentale sterke personligheter. Vi voksne skal gå fra hjelpere, til veiledere for barna. Det innebærer at barna får prøve så mye som mulig selv. Maria Montessori definerte den voksnes rolle som «veiledende og tilretteleggende» for å gi barnet rom til å prøve og feile. Et mye brukt sitat fra Maria Montessori beskriver arbeidet vårt ganske treffende: *«Hjelp meg å gjøre det selv!»*. Vi vil bidra til at barna får mye kunnskap om hvordan skolehverdagen fungerer og vi vil hjelpe barna til å bli nysgjerrige og gleder seg til skolestarten.

Gjennom året skal vi ha et tett samarbeid med foreldrene og skolen, slik at barna får en trygg og vellykket overgang fra barnehage til skole. Rammeplan: *«Barnehagen skal legge til rette for at de eldste barna har med seg erfaringer, kunnskaper og ferdigheter som kan gi dem et godt grunnlag og motivasjon for å begynne på skolen.»*

Ha- med- dag

Hver fredag får barna ta med seg en egen lek hjemmefra. I fjor gjorde vi veldig gode erfaringer med dette. Barna har mange muligheter for å samarbeide, styrke sosial kompetanse, avtale noe med andre, passe på egne leker, men samtidig tillate andre å leke med disse. I fjor hadde vi veldig klare regler og grenser som vi har bedt dere foreldre å hjelpe oss med, f.eks. leker uten lyder eller leker som har en maks- størrelse. I år vil jeg gjerne overføre ansvaret for dette, til barna selv. Da kan det hende barna vil ta med seg en leke med lyd e.l.

Dette skal barna fremtidig håndtere selv og det innebærer at det f.eks. ikke blir brukt lyd hele dagen. Det kan bli litt tøft i starten, men jeg har stor tro på at det kommer til å bli veldig bra. Rammeplan: *«Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.»*

Barnesamtaler

To ganger i året skal vi ha barnesamtaler med alle Bjørner. Da får barna mulighet til å ytre seg, fortelle om noe de har på hjerte og ikke minst å kose seg med å kommunisere. Vi tar barnas meninger på alvor og det skjer veldig ofte i etterkant, at vi voksne kommer til å tilrettelegge noe ift. barnets beste. Noen ganger opplever vi at ting fungerer bedre, og andre ganger ser vi at det har liten/ ingen effekt. Men det aller viktigste er at barna opplever at de har innflytelse på barnehagehverdagen sin og at de blir hørt, sett og tatt på alvor. Hvis barna snakker om noen alvorlige problemer de har, så kommer vi til å snakke med dere foreldrene om det. Rammeplan: *«Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling.»*

Vårt arbeid mot mobbing/ veiledning til konflikthåndtering

Rammeplan: *«Barnehagen skal bidra til barnas trivsel, livsglede, mestring og følelse av egenverd og forebygge krenkelser og mobbing. Om et barn opplever krenkelser eller mobbing, må barnehagen håndtere, stoppe og følge opp dette.»*

Vi må gjøre alt vi kan for å stoppe mobbing og i beste fall ikke la mobbing oppstå. Hvordan håndterer vi dette og hvordan tar vi grep i situasjoner som kan bli starten på mobbing? Snakker vi bare om mobbing når et barn bli utsatt for krenkelse, erting e.l. over lang tid, eller begynner mobbing allerede i små konflikter, i små stygge kommentarer som gis til andre eller fysisk angrep mot andre?

I barnehagehverdagen opplever vi veldig mange fine, rørende, morsomme, sprudlende og for oss voksne givende episoder som også viser at barna trives, og ikke minst viser at barna har funnet sin plass i barnehagen. Alle skal føle seg trygge og oppleve at de bli sett og hørt.

Det kan hende at vi hører kommentarer blant barna som kan oppleves av enkelte barn som krenkelser og det er ikke bare innholdet i kommentarene som kan være sårende, men også måten de blir sagt. For oss voksne kan det være små kommentarer, men for et barn kan det fort bli et problem. Vi ansatte i barnehagen tar slike kommentarer som kan gjelde hva som helst (utseende, hvor vi kommer fra, hvem er jeg, hudfarge, sveis, mm.) på største alvor og tar det opp med barna, enten med de involverte eller ved behov med alle. Det er ofte en balansegang mellom ting som «bare» skjer, et uhell eller ting som blir gjort med vilje og oppstår kanskje gjentatte ganger.

Et verktøy vi bruker i kampen mot mobbing og krenkelser er å jobbe med prosjekter «Hjertevennprogrammet», «Vennebøker», «Grønne tanker, glade barn» og i tillegg leser vi andre bøker som er egnet til å bearbeide temaet.

Vi gjennomfører mange store og små samtaler enten i store samlinger eller i konkrete situasjoner. Vi opplever ofte at barn som har ertet et annet barn blir overrasket når vi speiler adferden deres og viser hvordan man føler seg når man blir ertet selv.

Det er essensielt at VI ER GODE ROLLEMODELLER SELV! Barna lærer av oss voksne, og kopierer vår adferd. Det må vi være alltid bevisst på. Det begynner med hvordan vi snakker til og om hverandre, hvor mye respekt vi viser overfor andre, mm. Det er like viktig at vi er bevisst, hvilke signaler vi sender med kroppsspråket vårt. Selv om barn kanskje ikke skjønner alt vi sier, ser de på kroppsspråket vårt hva vi mener.

En stor rolle i vårt forebyggende arbeid mot erting, krenkelse og mobbing er, at vi veileder barn hvordan man kan håndtere små konflikter selv. Det betyr ikke at vi sier til barna: «Det må du ordne selv.». Vi prøver alltid å få ut hvorfor en konflikt oppsto – og da hører vi på begge sider eller andre som har sett eller hørt hva som skjedde. Noen barn kommer til oss voksne og forventer at vi skal ordne situasjonen for dem, men det er ikke ofte at vi gjør det faktisk. Istedenfor veileder vi barna til hvordan man kan løse problemet i konkrete situasjoner, f. eks.: «Kanskje kan du spørre om du får låne bilen.» eller «Prøv å si nei, istedenfor å slå.» Vi følger veldig tett disse situasjoner og ofte trenger barna bare en bekreftelse fra oss, f.eks. «Du klarer det.» eller «Prøv det, jeg følger med.»

Å klare å håndtere vanskelige episoder selv, styrker selvtilliten og hjelper barna til å bli psykisk sterke personligheter. Å hjelpe barna med å hjelpe seg selv er et meget viktig grunnlag til at barna har tro på seg selv, at de kan løse ting mest mulig selv eller at de også klarer å tåle litt motstand uten at de begynner å tvile på seg selv.

Vi er veldig takknemlig for et godt og konstruktivt samarbeid med foreldrene og setter stor pris på når dere forteller oss om episoder/ hendelser/ opplevelser hjemmefra som kan være relevante for oss i kampen mot mobbing.

Årshjul til Bjørner:

August/ september:

- Nytt barnehageår og barna blir kjent med alt som venter på oss i det nye året. Barnas og foreldrenes ønsker og innspill tar vi imot med takk.
- Barna skal bli kjent med prosjektene og andre aktiviteter vi skal holde på med gjennom året.
- Barnesamtaler
- Foreldresamtaler
- Brannvernuke
- Sykkeldag/ tur tirsdag (på disse dager kan barna ta med seg varm drikke hjemmefra)

Oktober/ november/ desember:

- FORUT
- FN- dagen 24.10.

- Høstaktiviteter inne og ute, f.eks. forming, bruk av naturmateriell, oppleve og kjenne forandringer i høst
- Halloween
- Advent, jul, besøk av Rampenissen
- Santa Lucia 13.12.
- Julegudstjeneste i kirken

Januar/ februar:

- Samefolkets dag 06.02.
- Karneval
- Ski- og ake- dager
- Førstehjelp med Henry

Mars til juni:

- Påske og påskefrokost
- Barnesamtaler
- Foreldresamtaler med barn som skal begynne på skolen
- Sykkel- og turdager på tirsdager
- Bjørnetur og overnatting i barnehagen
- Skolebesøk
- Markering av pride: skoleaviser.no: *«Vi feirer pride for å markere at vi er stolte av at folk er forskjellige, hva vi gjør, hvem vi elsker, hvordan vi ser ut og hva vi synes er viktig.»* Rammeplan: *«Personalet skal forebygge, stoppe og følge opp diskriminering, utestenging, mobbing, krenkelser og uheldige samspill-mønstre.»*

Andre gjennomgående temaer året rundt:

I løpet av hele året skal vi gå på tur og skal tilby forskjellige aktiviteter, f.eks. finne de første vår- eller høsttegn, bål og bålmat, hogge ved etter behov, bruke saks og spikkekriver, lære regler som gjelder i naturen og i trafikken, mm.

Ulver og Gauper (barn født 2021 & 2022):

I dette barnehageåret vil vi fokusere på kroppen gjennom arbeid med kunst, kreativitet og bevegelse. I barnehagen skal vi bidra til at barna blir kjent med egen kropp og seg selv. Hva får jeg til med kroppen min? Hva kan andre gjøre med kroppen min, med fokus på grensesetting. Barna skal bli trygge på egne følelser, forstå hvordan andre har det, og kunne reflektere og handle ut ifra dette. Alle barn og voksne har rett til å bestemme over sin egen kropp, men ikke over andres. Vi vil ha fokus på at vi må respektere hverandre og andres grenser, samt hva som er lov og ikke lov å gjøre med kroppen.

Mål for året

- Utvikle språket med nye begreper
- Bli kjent med egen kropp og de forskjellige kroppsdelene
- Bli glad i sin egen kropp
- Respekteres andres kropp og grenser
- At vi er forskjellige og like bra
- Bli kjent med forskjellige følelser
- Bli kjent med seg selv og sin egen familie

Kommunikasjon, språk og tekst (Ulver og Gauper født 2021-2022):

Kommunikasjon, språk og tekst Rammeplan: «*Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening*». Vi har valgt dette fagområdet fordi gode språkkunnskaper vil bidra til godt samspill, god konflikthåndtering og bygge opp og styrke sosial kompetanse. Vi vil inspirere barna til å bruke språket aktivt i samspill med hverandre, utvikle gruppetilhørighet, knytte relasjoner, gi gode språkopplevelser og ikke minst bruke språket for å sette egne grenser overfor andre. Vi vil utvikle gode språkmanerer og øve på høflighet og respektfull omgang med hverandre. Barna skal lære å stå for sine egne meninger og å respektere andre i tillegg til å argumentere og begrunne sine handlinger og meninger. Og ikke minst skal barna oppleve glede og mestingsfølelse i å uttrykke seg. Det betyr også at vi inkluderer språkleker og litt «språktull» bevisst i hverdagen. Rammeplan: «*Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling.*»

Kropp, bevegelse, mat og helse (Gauper)

Rammeplan (2017) kropp, bevegelse, mat og helse: «*Barnehagen skal legge til rette for at alle barn kan oppleve bevegelsesglede, matglede og matkultur, mentalt og sosialt velvære og fysisk og psykisk helse. Barna skal inkluderes i aktiviteter der de kan få være i bevegelse, lek og sosial samhandling og oppleve motivasjon og mestring ut fra egne forutsetninger. Barnehagen skal bidra til at barna blir kjent med kroppen sin og utvikler bevissthet om egne og andres grenser*» (Rammeplanen, 2017, s. 49). «*Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse skal barnehagen bidra til at barna blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser*» (Rammeplanen, 2017, s. 50).

Det er viktig at barna får gode muligheter for å utfolde seg med lek, klatring, løping, krabbing, hopping og balansering. På tur er dette et perfekt sted å øve på disse tingene. Barna skal få kjenne på glede gjennom fysisk mestring, vi ønsker å ta vare på denne gleden og styrke den. Vi tilrettelegger for gode mestringsopplevelser gjennom variert fysisk aktivitet tilpasset barnets alder og utvikling.

Kunst, kultur og kreativitet (Ulver)

Rammeplan (2017) *“Opplevelser med kunst og kultur i barnehagen kan legge grunnlag for tilhørighet, deltakelse og eget skapende arbeid. I barnehagen skal barna få estetiske erfaringer med kunst og kultur i ulike former og organisert på måter som gir barna anledning til utforskning, fordypning og progresjon. Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske og kulturelle uttrykk. Barnehagen skal legge til rette for samhörighet og kreativitet ved å bidra til at barna får være sammen om å oppleve og skape kunstneriske og kulturelle uttrykk.”* Formingsaktiviteter handler om så mye mer enn bare det å skape noe. Barna vil få konkrete erfaringer med forskjellige materialer og redskaper, og utforske sin egen kreativitet samt å lære nye begreper. Ved at barn får utfolde seg gjennom kunst og kultur, blomstrer fantasien og kreativiteten. Barn i denne alderen begynner å bruke fantasien for fullt. Ved å bruke fantasien utvikler vi nye ideer, undringen og entusiasmen. Fantasi og kreativitet er selve grunnlaget for læring, utvikling og trivsel. Ved å støtte barnets fantasi, støtter vi hele barnets utvikling.

Prosjekter

Ulver og gauper: Kroppen min

Vi vil utvikle barnas kunnskap om egen kropp, følelser, grensesetting, utvikle sosiale og fysiske ferdigheter og følelser. Vi skal bli kjent med hva kroppen får til, og de forskjellige kroppsdelene og deres funksjoner gjennom bevegelse, lek og sosialt samspill. Gjennom året skal vi bli kjent med de forskjellige følelsene, og lære å sette ord på dem. Det kan være vanskelig og kjenne etter i sin egen kropp hva vi føler, men med å snakke om dem gjennom bøker og lek er det lettere å forstå sammenhengen.

Ulver: Førstehjelp med førstehjelpsdukken Henry

Førstehjelp med førstehjelpsdukken Henry. *«Henry er et pedagogisk læringsopplegg utviklet for barn i alderen 3-8 år. Målet er å lære barn i barnehagen og barneskolen om førstehjelp.»* Røde Kors Norge.

Gauper: Grunnleggende førstehjelp

Målet er at barna får grunnleggende forståelse og kunnskap om en enkel håndtering ved en skadesituasjon. Det betyr at barna skal lære å utvikle empati i en slik situasjon og å bry seg om andre ved å spørre, trøste og å hente hjelp/ rope om hjelp.

Ulver & Gauper: «Vennebøker»/ Elle Melle: Både Elle, Melle og vennebøkene brukes til bevisstgjøring og aktiv styring av egen adferd, og snakke om løsningsmuligheter i vanskelige situasjoner eller konflikter. Målet vårt er å hjelpe barna til å bli selvbevisste og bidra til å styrke dem mentalt. En stor del av dette arbeidet er å sette ord på egne følelser og respektere andres følelser. Rammeplan: *«Personalet skal støtte barna i å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne løsninger i konfliktsituasjoner.»*

Ulver & Gauper: «Ha- med- dag»: På fredager kan barna ta med seg en leke hjemmefra. Vi begynner med dette i oktober. Det er fordi vi vil gi alle barna en god og rolig start i begynnelsen. Spesielt de nye barna skal få muligheten til å bli trygge i gruppa vår. Rammeplan: «*Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.*» Å ha med seg leker hjemmefra er en god læringsprosess. Barna lærer bl.a. å dele med andre, avtale noe, respektere andres ønsker, og ikke minst blir de inspirert til nye typer lek. Rammeplan: «*Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.*»

ÅRSHJUL FOR ULVER OG GAUPER

August/ september:

- Nytt barnehageår og vi ønsker alle nye og «gamle» barn velkommen. Barna får mulighet å bli kjent med hverandre, og spesielt de nye Gaupene.
- Barna blir kjent med prosjektene og aktiviteter vi skal holde på med gjennom året.
- Barna får komme med innspill på hvilke aktiviteter vi skal gjennomføre 1. år.
- Foreldresamtaler
- Brannvernuke
- Sykkeldag/ tur- dag hver tirsdag – barna kan ha med varm drikke/ saft.

Oktober/ november/ desember:

- FORUT og FN- dagen
- Forskjellige høstaktiviteter inne og ute, forming med naturmaterialer, opplevelser ute i naturen, observere forandringer i naturen, værforandringer
- Halloweenfest
- Advent, jul og Santa Lucia
- Barnesamtaler med Ulvene
- Vi begynner med «ha- med- dag» i oktober (hver fredag).

Januar/ februar/ mars:

- Ski- og ake- dager, forskjellige vinteraktiviteter
- Første hjelp med Henry
- Markering av Samefolkets dag
- Karneval
- Tilbud om foreldresamtale

April/ mai/ juni:

- Påskeaktiviteter/ forming og påskefrokost
- Barnesamtaler Ulver og Gauper
- Sykkel- og turdag, bevegelsesdag (barna kan ha med en bevegelsesleke på hjul, f.eks. dokke- vogn, bil man kan sitte på, balansesykkel, mm.) Mer info kommer på ukeplanen.
- Markering av «Pride»
- Sommeravslutning

Team små:

Rever (barn født 2023):

Satsningsområder

- Natur, miljø og teknologi.
- Kommunikasjon, språk og tekst.

Dette barnehageåret vil vi fokusere på husdyr og dyr i norsk natur. Vi skal gi barna uteopplevelser gjennom hele året, hvor vi skal utforske, sanse og oppdage værforandringer gjennom de forskjellige årstidene. Vi skal gå på tur hvor vi vil lete etter dyrespor og materialer vi kan bruke til forming. Vi ønsker å ha fokus på dyr, da barna formidler mye om egne erfaringer og opplevelser både hjemmefra og på besøk og turer. Vi tenker først og fremst å bli kjent med husdyr som hund, katt og hest. Så skal vi se nærmere på de mest vanlige dyrene i norsk natur. Det vil si bjørn, elg, ulv, gaupe, rev og røyskatt. Ved å stimulere barnas nysgjerrighet samt å undre seg i fellesskap vil dette føre til gode samtaler, læring, kreativitet, fantasi og nye måter å tenke på. Vi vil bruke sang og regler for å stimulere barnas utvikling både emosjonelt, sosialt, estetisk, motorisk og kognitivt. Vi fletter temaet dyr inn i satsningsområdene ved å leke med språk og tekst og stimulere til språklig nysgjerrighet, utvikling og bevissthet. Vi skal ha samtaler om dyrene og hvor i naturen de befinner seg.

Rammeplan (2017) Natur, miljø og teknologi

- Barnehagen skal legge til rette for at barna kan få et mangfold av naturopplevelser og få oppleve naturen som arena for lek og læring (Rammeplanen, 2017).
- Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna får kunnskap om dyr og dyreliv (Rammeplanen, 2017).
- Barnehagen skal bidra til at barna blir glade i naturen og får erfaringer med naturen som fremmer evnen til å orientere seg og oppholde seg i naturen til ulike årstider (Rammeplanen, 2017).

Rammeplan (2017) Kommunikasjon, språk og tekst

- Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikle sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer (Rammeplanen, 2017).
- Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter (Rammeplanen, 2017).
- Personalet skal bruke varierte formidlingsformer og tilby et mangfold av bøker, sanger, bilder og uttrykksformer (Rammeplanen, 2017).

Gjennomgående temaer hele barnehageåret

Tema: husdyr og dyr i norsk natur

I år velger vi å ha ulike dyr som tema. Vi vil fokusere på et dyr i måneden, så vi kan gå i dybden og bli godt kjent med dem. Er det ekstra stor eller liten interesse for et dyr, vil dette påvirke hvor lang tid vi bruker på et dyr som tema. Vi skal lære om betegnelser og uttrykk for de forskjellige dyrene, hva de spiser og hvor de oppholder seg. Vi skal lese bøker, synge

sanger, se på bilder og tegninger og ha samtaler om de forskjellige dyrene. Vi vil også dra temaet inn i formingen hvor barna lager egne versjoner av dyrene.

Månedens dyr

August: Hund

September: Katt

Oktober: Hest

November: tid til repetisjon/fordypning

Desember: Bjørn

Januar: Elg

Februar: Ulv

Mars: Gaupe

April: Rev

Mai: Røyskatt

Juni: tid til repetisjon/fordypning

Lek og sosial kompetanse

«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes.

Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek – alene og sammen med andre» (Rammeplanen, 2017). Barna skal få mulighet til å utvikle god selvfølelse og oppleve samspill med andre gjennom lek og sosial samhandling. «Personalet skal se barna, og legge til rette for deres personlige utvikling og mestring. I barnehagen skal alle barn kunne erfare å være betydningsfulle for fellesskapet og å være i positivt samspill med barn og voksne.

Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til å mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov» (Rammeplanen, 2017). Dette skal vi legge til rette for ved å oppfordre og inspirere til ulik lek og veilede barna i konfliktsituasjoner. Vi setter stort fokus på konflikthåndtering, nemlig fordi barna nå kommer i en alder hvor de har mye meninger og trenger veiledning og hjelp med å løse konfliktene på best mulig måte. Vi vil jobbe med dette daglig i lek, aktiviteter og under ventesituasjoner. «Gjennom arbeid med kommunikasjon, språk og tekst skal barnehagen bidra til at barna bruker språk til å skape relasjoner, delta i lek og som redskap til å løse konflikter» (Rammeplanen, 2017). Vi skal ha samtaler om hvordan man håndterer forskjellige følelser og løser konflikter på best mulig måte, og hvordan det oppleves for den/de andre i konflikten. Hva skjer om vi slår, sparker og dytter kontra å forklare og snakke sammen. «Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill» (Rammeplanen, 2017).

Selvstendighetstrening

Gjennom selvstendighetstrening ønsker vi at barna skal få være aktive deltakere i sin egen barnehagehverdag. De vil få muligheten til å prøve å gjøre ting selv der de har forutsetninger for å delta. Jo mer de mestrer på egenhånd, jo bedre selvfølelse vil barna få. Toåringer vil ofte få til alt selv, og synes det er morsomt å få hjelpe til. De føler seg nyttige og får en mestringfølelse. Dette er et godt utgangspunkt for arbeidet med selvstendighet og egenutvikling. Vi vil jobbe med selvstendighet i av- og påkledningssituasjoner ved å

motivere til å prøve gjentatte ganger og oppleve fremgang fra gang til gang. Vi vil også jobbe med selvstendighet under måltider, lek, og hygiene. Når barna er to til tre år kan de mestre mye, blant annet å smøre mat selv, vaske hender, hente bleie i skuffen og tørke nesen. Alt dette fører til en egen selvstendighetsfølelse som gir en mestring, god selvfølelse og selvtillit i hverdagen. «Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrige til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap» (Rammeplanen 2017).

Kropp, bevegelse og motorikk

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse og motorikk vil vi sette fokus på viktigheten av aktivitet og allsidig bevegelse, godt selvbilde og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer. «Barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet og fremme barnas bevegelsesglede og motorisk utvikling» (Rammeplanen, 2017). Vi bruker gymsalen en gang i uken hvor vi tar med forskjellig utstyr opp, blant annet kjegler, baller, hinder og rokkeringer som brukes til hinderløyper og i allsidig og kreativ lek. I tillegg er vi ute daglig i alt slags vær hvor barna bruker kroppen allsidig og videreutvikler grovmotoriske ferdigheter på en naturlig måte gjennom kroppslig lek. Vi skal også gå på tur en dag i uka hvor barna vil møte på annet terreng og forskjellige utfordringer de kan mestre ut ifra vær og årstider. «Personalet skal være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barna til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring. Personalet skal gi barna tilgang til varierte og utfordrende bevegelsesmiljøer, sanseopplevelser og kroppslig lek ute og inne, i og utenfor barnehageområdet» (Rammeplanen 2017).

Årshjul:

August/september

- Nytt barnehageår
- Brannvernuke

Oktober/november/desember

- Forut & FN – dag.
- Foreldresamtaler
- Høstfest/Halloween
- Advent, jul og Lucia markering

Januar/februar

- Samefolkets dag
- Karneval

Mars/april

- Påskefrokost
- Foreldresamtaler

Mai/juni

- 17. Mai feiring
- Pride
- Sommeravslutning

Røyskatter (barn født 2023 & 2024):

Røyskatter er ettåringene våre, de yngste barna i barnehagen. Mange barn starter i barnehagen når de er rundt ett år, og barn i denne alderen trenger mye omsorg og trygghet. Pedagogikken ligger i rutinene og hverdagsaktivitetene våre.

Satsningsområder:

- **Kropp, bevegelse, mat og helse**
- **Kommunikasjon, språk og tekst**

Kropp, bevegelse, mat og helse med fokus på kropp

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barna få mulighet til å sanse, oppleve, leke, lære og skape med kroppen som utgangspunkt» (Rammeplan 2017, s.49)

Fordi små barn er kroppslige i sin væremåte. De bruker hele kroppen sin for å bli kjent med verden, andre og seg selv. Små barn ER kropp.

Kommunikasjon, språk og tekst med fokus på språkutvikling

«Gjennom arbeid med fagområdet skal barnehagen bidra til at barna får utforske og utvikler sin språkforståelse, språkkompetanse og et mangfold av kommunikasjonsformer.» (Rammeplan 2017, s.47)

Gjennomgående temaer hele barnehageåret:

- Tilvenning og relasjonsbygging
- Omsorg og trygghet
- Daglige rutiner og dagsrytme
- De yngste barnas lek og sosiale kompetanse
- Språkutvikling

Tilvenning og relasjonsbygging

Vi ønsker at barna skal bli trygge og trives i barnehagen.

Vi velger å ha tilvenning og relasjonsbygging som et gjennomgående tema fordi Garder barnehage har løpende opptak, som betyr at vi har perioder med tilvenning gjennom hele barnehageåret. De fleste starter i juli/august, men det kan være en og annen som starter senere. Tilvenning påvirker hele barnegruppa på en eller annen måte. Vi tar ekstra hensyn til de nyeste, og vi prøver å skjerme de så godt det lar seg gjøre.

Vi ønsker et godt samarbeid fra første stund, og vi forstår at det kan være både skummelt og spennende når barnet skal starte i barnehagen. For å hjelpe barnet deres til en god start i barnehagen kan dere for eksempel bære barnet inn med ryggen mot dere, slik at det møter oss med «åpent sinn». La gjerne barnet gå selv inn i barnehagen når det kan gå. Vi tilpasser tilvenningen til hvert enkelt barn, så godt det lar seg gjøre. Vi legger til rette for en rolig start hvor barnet blir kjent med noen om gangen, med korte dager som utgangspunkt så lenge det er mulig for foreldrene. Vi følger barnets rytme den første tiden slik at overgangen blir noe lettere. Etter hvert føyer barnet seg naturlig etter barnehagens dagsrytme.

Når barn utforsker nye steder, eller ting, for eksempel under tilvenning, vil dere ofte se at barnet holder seg nære forelderen som er med på tilvenning. De vil etter hvert bevege seg litt unna, men kan se bort på mor/ far når de er ute på utforskning, som for å sjekke «er dette greit, mamma/pappa?». Når de får et bekræftende svar, så fortsetter de sin utforskning. De kan også komme tilbake og ville sitte på fanget til mor / far, for liksom å lade litt, før de tar seg en ny runde utforskning. For noen barn går dette raskt, mens andre barn trenger mer tid.

Vi i personalet er nær og observerer barna for å bli kjent med deres interesser og behov. Vi bruker foreldrenes informasjon om barnet for å få barnet trygt på oss. Vi er i samspill med barna og imøtekommer deres initiativ og innspill til samspillet. Når foreldrene går, og barnet er alene i barnehagen, finner de fleste barn seg «sin» voksen de føler seg mest trygg på, som tar over den rollen foreldrene hadde under tilvenningen. Etter hvert får barnet mindre behov for denne ekstra tryggheten, gir mer slipp og utforsker avdelingen og uteområdet mer på egenhånd.

Husk at:

- Tilvenning kan være en stor omveltning for barnet, så sett av god tid sammen på ettermiddager og kvelder, da barnet kan søke mer nærhet og oppmerksomhet hjemme hos foreldrene.
- Du må si «hadet» så barnet vet at du går fra det. Da slipper de å lete etter dere å bli usikre. Å snike seg ut bidrar til utrygghet.
- Når barnet gråter ved avskjed, si «hadet» og gå. Tenk over kroppsspråket ditt – hva signaliserer du? Usikkerhet kan smitte over på barnet. Hvis dere syns leveringen er vanskelig, be gjerne om en samtale, så vi kan finne løsninger sammen.
- Bli gjerne litt på avdeling når dere kommer, men gå når du sier du skal gå, ikke la barnet få dra det ut, selv når det gråter.
- Gjør det samme hver dag, som for eksempel kom til samme tid, skap en rutine. Det skaper forutsigbarhet og trygghet.
- Vis barnet at du forstår at dette er vanskelig, og at du stoler på oss ansatte.
- Snakk positivt om alle barnet møter i barnehagen. Det kan hjelpe barnet til å bli trygg på flere.
- Barnet liker korte dager i starten, for det blir mange nye inntrykk, flere barn og voksne å forholde seg til gjennom dagen.
- Vi ønsker åpen og ærlig dialog. Send melding i Kidplan, eller ring for å høre om det går bra, da trygger du deg selv. Si også i fra om noe er vanskelig, så finner vi løsninger sammen.

«Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.» - Rammeplan.

Omsorg og trygghet

Omsorg og trygghet er en forutsetning for at barna skal leke og utvikle seg. For at barn skal føle seg trygge må de føle seg sett og forstått. Vi er lydhøre ovenfor barnas signaler og nonverbale kommunikasjon.

Vi er på gulvet med barna gjennom dagen, der er vi lett tilgjengelige når noen trenger et

fang for å lade litt, gi støtte i lek eller konflikter og invitasjoner inn i leken.

Rammeplanen sier «*Omsorg er en forutsetning for barnas trygghet og trivsel, og for utvikling av empati og nestekjærlighet. Barnehagen skal gi barna mulighet til å utvikle tillit til seg selv og andre. I barnehagen skal alle barna bli sett, forstått, respektert og få den hjelp og støtte de har behov for. Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring.*»

Daglige rutiner og dagsrytme:

De daglige rutinene som bleieskift, hva vi gjør før vi skal spise, sovetid og hva vi gjør etter vi har spist er fundamentet hverdagen vår hviler på. Trygghet og forutsigbarhet skapes ved gjentakelser, og derfor er rutiner så viktig, spesielt for de minste. Når barna vet hva som skal skje, blir verden et trygt sted. Barn er nye for verden og hjernen absorberer enorme mengder læring hver eneste dag, hvis rutinene endres fra dag til dag må barnet forholde seg til det også, i tillegg til alt det andre nye de stadig opplever. Barn i barnehagen må også forholde seg til mange andre barn og voksne i løpet av dagen.

Vi kan ikke sammenligne med oss voksne, vi har ikke så mye nytt vi skal absorbere og lære hver dag, vi kjeder oss kanskje med rutiner. Men for barna som er i en stadig endrende, spennende og noen ganger litt skummel verden, er faste rutiner viktig og skaper nødvendig trygghet.

Vi har ulike aktiviteter gjennom uka, men det blir mest lek inne på avdelingen eller ute. Andre aktiviteter som formingsaktiviteter, sang- og musikkstund, ulike språkaktiviteter og sanseerfaringer tar vi ofte litt spontant. Vi deler barnegruppa så ofte vi kan, fordi mindre grupper gir barna mer oversikt og sikrer voksenkontakt. Det blir lettere for personalet å fange opp barnas behov, og for barna gir det en annen mulighet for likeverdige og meningsskapende relasjoner. Vi kan lettere tilpasse aktivitetene til barnas utviklingsnivå og forutsetninger, støynivået synker og alle får færre å forholde seg til. Mindre grupper er spesielt viktig for de yngste barna og under tilvenning. Det er store forskjeller på Røyskatter født tidlig, kontra senere på året, og vi tilrettelegger så godt vi kan.

De minste barnas lek og sosial kompetanse

Lek er barnas **viktigste** aktivitet, og barn lærer mye gjennom leken.

Fra barnet er rundt tre måneder til rundt toårsalderen, og gjerne lenger, putter barnet alt det kommer over inn i munnen. Dette gjør de for å utforske. De undersøker smak, lukt, form og stofflighet. Barna bruker altså munnen som et verktøy for å bli kjent med verden. I tillegg styrker det immunforsvaret da de blir eksponert for ulike mikrober, og det lindrer når tennene begynner å komme.

De minste barna bruker hele kroppen og alle sansene sine når de skal utforske og bli kjent med omgivelsene sine. De samler informasjon ved å putte ting i munnen, bevege på armer og bein, rister på ting, kaster, sparker eller dytter gjenstander rundt i rommet. Barn er nysgjerrige, de liker å prøve ut sine egne ferdigheter og grenser. Ettåringer er for eksempel veldig glade i å putte ting oppi bokser og ta ut igjen. De er liksom alltid «på farten» ved at de går fram og tilbake gjentatte ganger, og andre barn henger seg på dette enkle samspillet og leken. De minste er kroppslige og gjennom denne funksjonsleken utforsker barna seg selv og hva de mestrer, samt omgivelsen rundt seg. De skaffer seg en slags oversikt for å bli

trygge.

De minste barna leker også begynnende late som lek, eller rollelek. De kopiere noe de har sett som for eksempel kan en kloss bli til en bil eller en mobiltelefon, eller når barn leker at de lager mat, og du blir invitert til å «smake» på maten. Rammeplanen sier *«Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling.»*

Sosial kompetanse innebærer å kunne omgås andre på en hensiktsmessig måte.

Lek er en viktig del av barns liv og har stor betydning for utviklingen av deres sosiale kompetanse. *«Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill.»* - Rammeplan

Vi leker både ute og inne. Vi er mye ute på våren og sommeren, men erfaringsmessig blir det mer innetid utover senhøsten og på vinteren for Røyskattene. Barn trenger tid for å venne seg til å være ute i kaldere vær og med mer klær på. Vi ønsker å være ute når vi kan, men dette må tilpasses barnegruppa og været. Vi vil at barna skal få gode opplevelser når vi er ute, og det kan være utfordrende å få til i den kalde årstida. Det er vanskelig for ettåringer å bevege seg ute, både på grunn av mye klær og store sko, og på grunn av føret. Det er ikke så lett å stabbe eller krabbe av gårde på glatt is eller i mye snø, eller ta opp spaden med tykke votter på. I tillegg blir man kald i kinnene og gjerne på føttene også, for små barn blir ofte stående mye stille fordi de har så mye klær på, og forstår ikke at det kan hjelpe å bevege på seg for å bli varmere.

Noen ganger bringer vi utemiljøet inn ved for eksempel å ta inn snø slik at barna kan utforske snø innendørs.

Språkutvikling

Ettåringene har ikke så godt utviklet verbalt språk enda, men de gjør seg forstått gjennom non verbal kommunikasjon som peking, blikk, lyder og gester. Vi i personalet må bli kjent med hvert enkelt barn, og deres måte å uttrykke seg på. Verbalt språk læres i daglig samspill med voksne og andre barn. For å utvikle språket deres må vi snakke med, og til barna, og derfor setter vi ord på det vi gjør gjennom dagen. Vi benevner gjenstander vi møter for begrepsinnlæring, og utvider forståelsen ved å fortelle hva gjenstander kan brukes til. Vi snakker med og lytter til barna, og vi leser bøker sammen med dem. Vi synger mye sammen med barna, gjerne sanger med bevegelser, og vi bruker rim og regler. Når vi gir beskjeder bruker vi korte og enkle setninger, slik at det er lettere for barnet å forstå hva vi ønsker det skal gjøre.

Inspirert av artikkelen «Bruk av musikk gir bedre språkopplæring» * vil vi dette barnehageåret ha litt ekstra fokus på bruk av sang og musikk i forhold til språkutviklingen, da dette er fremmede for språket. Vi synger mye for og med Røyskattene. Under tilvenning opplever vi også at det kan roe barna når vi begynner å synge på en sang. Gjennom sang, rim og regler lærer barna rytmen i språket, og ord. Det å synge sammen gir en følelse av fellesskap og man kan oppleve tilhørighet, også for de barna som ikke har norsk som første språk. Når man synger gjentar man ordene, og vi synger gjerne de samme sangene om igjen og om igjen, så her er det mye repetisjon av både ord og rytme. Vi jobber, som nevnt, kontinuerlig med begrepsinnlæring ved å benevne gjennom hele

dagen, og vi gjentar i det uendelige. Barn må høre et ord minst 60 ganger for å lære det, så barna trenger alle gjentakelsene. Derfor er det også fint å synge de samme sangene flere ganger, da hører barna de ordene flere ganger og vil etter hvert lære de. *«Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og helhetlig språkutvikling.»* - Rammeplan.

[*https://utdanningsforskning.no/artikler/2015/bruk-av-musikk-gir-bedre-sprakopplaring/](https://utdanningsforskning.no/artikler/2015/bruk-av-musikk-gir-bedre-sprakopplaring/)

Årshjul 2025/2026

August, september og oktober

- nytt barnehageår, bli kjent med nye barn og komme inn i rutiner
- tilvenning
- foreldremøte
- Høstfest
- FN dag

November, desember, januar

- Tilvenning (november)
- foreldresamtaler (november/desember)
- advent og julehemmeligheter

Februar, mars, april

- Samefolkets dag (6.februar)
- Karneval

Mai, juni, juli

- samtaler (mai/juni)
- 17.mai
- sommeravslutning

Høytider/ tradisjoner (Alle):

Advent og jul:

- Kalender
- Sanger
- Hemmeligheter
- Baking
- Lucia
- Nissetur
- Julebord

Fastelaven og påske:

- Boller og ris!
- Karneval/
Halloween
- Påkeharen og
kyllinger
- Påske – egg
- Påskefrokost

Markering av Pride i Garder barnehage:

Juni er pride-måned. Vi markerer pride i barnehagen for å feire mangfold. Vi snakker om respekt og toleranse, og at alle kan ha forskjellige meninger og følelser. Og at det må være lov for andre å ha andre meninger og syn enn meg selv. Vi snakker om at man kan være glad i hvem man vil, og om det å være stolt over seg selv. Vi snakker ikke om seksualitet.

Grunnene til at vi markerer pride i Garder barnehage:

- Alle barn er like mye verdt
- Alle barn har rett til å være seg selv
- Alle barn har rett til å elske den de vil
- Alle barn har rett til å bli hørt
- Ingen barn skal diskrimineres
-

Pedagogiske og metodiske verktøy:

Hjerteprogrammet:

- Sosial kompetanse
- JEG, DU, VI

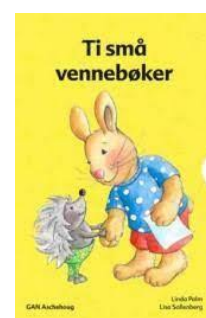
Grønne tanker-glade barn:

- Psykologisk førstehjelp!
- Et tiltak for å fremme helsebringende samtaler
- Glede, trygghet og tilhørighet stimuleres av samtaler
- Gode holdninger til seg selv
- Møte seg selv og andre med høflighet, positive forventninger, raushet og respekt

Vennebøkene:

- Konkret verktøy til arbeid med grunnleggende verdier.
- Fortellinger fra hverdagen som vekker tanker og refleksjoner.
- Hvordan er vi, og hva gjør vi mot hverandre?
- Skape gode relasjoner, samhandlinger og grupper.
- Barna dokumenterer selv (aldersavhengig).

Snakkepakken.

Snakkepakken er et pedagogisk språkverktøy for hele personalgruppen som skaper motivasjon og lystbetont bruk av språket, og den har til hensikt å hjelpe alle barn uansett språkferdigheter og morsmål med å tilegne seg språk. Snakkepakken baserer seg på syv aktuelle områder i barns hverdag i barnehage og hjem: Mat, kropp, klær, hus, dyr, farger og eventyr

Bruk av Snakkepakken gir økt fokus og bevissthet omkring språk og hva det er fornuftig å legge vekt på i språkstimuleringen. Den gir mange idéer til hvordan grunnleggende grammatikk og matematikk, rim, former, motsetninger, rekkefølger, mønstre, sammensatte ord, overbegrep mm. kan gjøres lystbetont og lekes inn.

Gjenstandene gjør barn og voksne mer frie i leken, fokus flyttes vekk fra dem selv. På denne måten vil gjenstander fra Snakkepakken kunne kompensere for, og støtte et ordforråd under utvikling. Språk tilegnes i deltagelsen. Snakkepakken gir barna mange muligheter til å delta aktivt fra første stund i gode sosiale og språklige omgivelser.

HENRY – førstehjelp for barnehagebarn.

Er et pedagogisk læringsopplegg for barn i barnehagen, hvor formålet med opplegget er å øke barnas hjelpevilje, øke bevissthet og kunnskap om førstehjelp, samt øke bevisstheten om Røde Kors' humanitære verdier.

Opplegget består av en Henrydokke med førstehjelpssekk, et sett med plansjer og en veiledningsperm. Gjennom bruk av opplegget ønsker vi at barna skal lære seg hva de kan gjøre dersom noen slår seg eller skader seg. På den måten vil barna kunne ta mer ansvar, uansett hvem det er som trenger hjelp. Hovedansvaret ligger alltid hos de voksne, men barna kan spørre hva som har skjedd, eventuelt

trøste, og hente hjelp. At barn vet hva som må gjøres kan være avgjørende, for eksempel dersom noen har brent seg, satt noe i halsen eller mistet bevisstheten.

Våre samarbeidspartnere

Foreldrene:

Foreldrene er våre viktigste samarbeidspartnere, og de som kjenner barna sine best.

Helsestasjon:

Helsestasjonen er sakkyndig instans ved tilråding av barnehageplass, og bidrar med råd og veiledning knyttet til smittevern.

PPT:

PPT er sakkyndig instans ved tilråding om spesialpedagogisk hjelp, og kan gi barnehagen råd, drøfte og veilede om enkeltbarn. Foreldrene trekkes aktivt inn i dette samarbeidet, og må gi sitt samtykke til dette arbeidet.

Spes.ped.teamet:

Et team i Vestby kommune bestående av spesialpedagoger som bistår barnehagene med opplæring og veiledning av personalet, eller direkte arbeid med enkeltbarn.

Barneverntjenesten:

«Gjennom den daglige og nære kontakten med barna er barnehagen i en sentral posisjon til å kunne observere og motta informasjon om barnas omsorgs- og livssituasjon. Personalet skal ha et bevisst forhold til at barn kan være utsatt for omsorgssvikt, vold og seksuelle overgrep, og vite hvordan dette kan forebygges og oppdages. Personalet skal kjenne til opplysningsplikten til barnevernet, jf. Barnehageloven §22».
(Rammeplan; 2017, s 11)

Andre samarbeidspartnere:

- Regnskapsfører; PBL Regnskap
- Revisorer: BDO A/S.
- Barnehagesjefen i Vestby kommune; Trine Løvsgjø.
- Barnehagerådgivere, Vestby kommune; Liv Engelund og Helene Thorkildsen Grøndahl.
- Skolene i Vestby

Barnehagens åpningstider: Mandag til fredag 06.45 – 17.00.

Adresse: Garder Barnehage
Garderveien 649
1544 Vestby

Telefon: +47 994 76 267

E-post: styrer@garderbarnehage.no

Hjemmeside: www.garder.barnehageside.no

Personalet:

Styrer/ pedagogisk leder:	Jonas Lindblom	100%
Pedagogisk leder:	Petra Haubold	80%
Pedagogisk leder:	Andrea Therese Westin	100%
Pedagogisk leder:	Katinka Båum Kalleberg	(perm. ut feb.)
Fagarbeidere:	Siw Kjenslie Jarl	100%
	Elzbieta Kolbuch (Ela)	100%
	Vanessa Jarl	100%
Assistenter:	Nina Larsen Hassel	100%
	Ida Roverudseter	100%
	Maja Østerman	100%

Styret:

Leder - valgt av Garder vel:	Kari – Mette Nordheim
Nestleder - valgt av Garder vel:	Anders Westby Agnor
Foreldrerepresentant for barnehagen:	Trond Even Kaxrud
Representant for de ansatte:	Siw Kjenslie Jarl
Sekretær/ Styrer:	Jonas Lindblom

(Styrer har uttale- og forslagsrett, og fungerer som styrets sekretær).

Samarbeidsutvalget (SU):

Fra foreldrene:	Lisabeth Marie Ustad
Fra de ansatte:	Petra Haubold
Fra eier:	Anders Westby Agnor
Sekretær:	Styrer / Jonas Lindblom

BARNEHAGERUTE 2025/2026	
AUGUST	
Uke 34:	Fredag 22 august: Planleggingsdag – barnehagen er stengt.
Uke 35	Torsdag 28. august: Foreldremøte kl. 18.00.
SEPTEMBER	
Uke 38:	Brannvernuke.
OKTOBER	
Uke 43:	Fredag 24.oktober: FN-dagen (FN-kafé for foreldre fra kl. 14.00).
Uke 44:	Halloween – fest: Fredag 31. oktober.
NOVEMBER	
Uke 46:	Fredag 14. november: Planleggingsdag – barnehagen stengt.
DESEMBER	
Uke 49:	Mandag 1. desember: Siste frist for å melde inn juleferie!
	Lørdag 6. desember: Juleverksted for barn og foreldre.
	Kirkebesøk og julegudstjeneste.
Uke 50:	Fredag 12.desember: Luciamorgen kl. 8.00 i barnehagen for foreldre.
Uke 52:	Onsdag 24. – fredag 26. desember, barnehagen stengt.
2026	
JANUAR	
Uke 1:	Torsdag 1.januar: 1. nyttårsdag – barnehagen er stengt.
	Fredag 2. januar: planleggingsdag, barnehagen er stengt.
Uke 4:	Evalueringsmøte.
FEBRUAR	
Uke 6:	Samenes nasjonaldag! (6. februar)
Uke 7:	Fredag 13. februar: Karneval!
Uke 8:	<i>Skolens vinterferie!</i>
MARS	
Uke 13:	Fredag 27. mars: Påskefrokost med foreldre.
APRIL	
Uke 14:	Onsdag 01. april - barnehagen er stengt j.f. vedtektene § 9 (onsdag før Skjærtorsdag).
	Skjærtorsdag 02. april og langfredag 03. april. Barnehagen er stengt.
Uke 15:	Mandag 06. april: 2.påskedag. Barnehagen stengt.
Uke 17:	Fredag 24.april: Siste frist for å melde inn sommerferie!
MAI	
Uke 18:	Fredag 01. mai: Arbeidernes dag – barnehagen er stengt.
	Lørdag 02. mai: Dugnad kl. 10.00.
Uke 20:	Torsdag 14. mai - Kr. Himmelfartsdag - barnehagen stengt.
	Fredag 15. mai – markering av grunnlovsdagen m/ foreldrekaffe.
	Søndag 17. mai Grunnlovsdagen.
Uke 21:	Fredag 22. mai: planleggingsdag – barnehagen er stengt.
Uke 22:	Mandag 25. mai: Andre pinsedag. Barnehagen stengt.
JUNI	
Uke 23:	Fredag 5. juni: Planleggingsdag - barnehagen stengt.
Uke 25:	Sommerfest med foreldre!
	Torsdag 18. juni: SU møte – godkjenne årsplan.
	Overnatting og tur for Bjørnene.
JULI	
Uke 28/29/ 30:	Barnehagen har sommerferiestengt.

